

Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΟΜΑΔΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Τσάπρα Κωνσταντία, ΠΕ02

ΣΧΟΛΕΙΟ

3^ο Γυμνάσιο Ρόδου, ΒΕΝΕΤΟΚΛΕΙΟ

ΤΟΠΟΣ, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

Ρόδος, 31/8/2018

1. Συνοπτική περιγραφή της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

Η παρούσα εκπαιδευτική πρακτική αποτελεί μια ανασκόπηση της βυζαντινής και μεσαιωνικής ιστορίας του βιβλίου ιστορίας της β΄ γυμνασίου μέσα από την ενεργητική προσέγγιση των ιστορικών γεγονότων από τους μαθητές, την δημιουργική αξιοποίηση της αποκτημένης γνώσης και την παραγωγή αυθεντικού μαθητικού έργου που στηρίζεται στην ομαδική προσπάθεια, την κριτική σκέψη και την αξιοποίηση των διαφορετικών κλίσεων και ιδιαιτεροτήτων της ομάδας.

Αρχικά οι μαθητές μελετούν ιστορικές πηγές αλλά και διαδραστικά παραθέματα από τη σελίδα του Φωτόδεντρου και στη συνέχεια δημιουργούν το δικό τους αφηγηματικό κείμενο, ανασκευάζοντας τις πληροφορίες των κειμένων που μελέτησαν και δημιουργώντας στο τελικό στάδιο μια εφημερίδα με τα νέα της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας από τη γένεση της έως και την Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς (1453). Οι μαθητές εργάζονται ακολουθώντας την ύλη του σχολικού βιβλίου, το οποίο αποτελεί και μια σταθερή πηγή αποκόμισης πληροφοριών παράλληλα με την ηλεκτρονική σελίδα του Φωτόδεντρου- ανοικτές εκπαιδευτικές πρακτικές.

Αφετηρία για την παρούσα διδακτική πρακτική αποτελούν οι βιωματικές ασκήσεις δημιουργικής γραφής που παρατίθενται στο σχολικό εγχειρίδιο μαθητή της Ιστορίας β΄ γυμνασίου, οι προτεινόμενες δραστηριότητες στο βιβλίο Ιστορίας β΄ γυμνασίου του καθηγητή αλλά και οι προτεινόμενες δραστηριότητες στις οδηγίες διδασκαλίας του ΙΕΠ ως προς το μάθημα της Ιστορίας.

2. Σχεδιασμός της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

2.1 Στοιχεία σχεδιασμού

Οι μαθητές αναλαμβάνουν το ρόλο λογοτεχνών- δημοσιογράφων της βυζαντινής Ιστορίας, αφού στηριζόμενοι σε ιστορικά δεδομένα μεταφέρουν το κλίμα της εποχής μέσα από εργασίες δημιουργικής αξιοποίησης της ιστορικής γνώσης . Έτσι, μεταφέρουν τις λεπτομέρειες μιας εικόνας, μιας διαδραστικής περιήγησης ή μιας ιστορικής πηγής σε νέα μορφή (διάλογο μεταξύ δυο βυζαντινών της εποχής, επιστολή, ημερολόγιο, άρθρο σχολικής εφημερίδας) .

Μ' αυτό τον τρόπο οι μαθητές μαθαίνουν να σκέφτονται και να δρουν ως πολίτες του Βυζαντίου και συναισθάνονται τις φοβίες, τις ανησυχίες αλλά και τους προβληματισμούς των ανθρώπων μιας άλλης εποχής (ενσυναίσθηση).

Απαραίτητη προϋπόθεση των εργασιών τους είναι να αξιοποιούν δημιουργικά τις λεπτομέρειες των ιστορικών πηγών τις οποίες εμπλουτίζουν με τα στοιχεία του σχολικού βιβλίου, δημιουργώντας ένα νέο κείμενο , που όμως δεν παραπληροφορεί αλλά μεταφέρει ιστορικά στοιχεία, από την οπτική γωνία των μαθητών.

2.2 Διδακτικοί στόχοι

Στόχοι σχετικοί με το γνωστικό αντικείμενο:

Να κατανοήσουν οι μαθητές τη σημασία της οικοδόμησης σημαντικών κτιρίων στην Κωνσταντινούπολη , την αρχιτεκτονική και τον πολιτισμό του Βυζαντίου.

Να μελετήσουν τους λόγους της εσωτερικής πολιτικής του Ιουστινιανού και τις συνέπειές της.

Να γνωρίσουν το περιεχόμενο των κακώσεων και τον αντίκτυπό τους στη ζωή των Βυζαντινών.

Να αναζητήσουν τα αίτια της Εικονομαχίας και τον αντίκτυπό της .

Να αναζητήσουν και να επισημάνουν κάποιες από τις διαφορές της Ορθόδοξης από την Καθολική εκκλησία που σταδιακά οδήγησε στο Σχίσμα.

Να γνωρίσουν την Άννα Κομνηνή και τον ρόλο της στον εκχριστιανισμό των Ρώσων και τη σύναψη φιλικών σχέσεων μεταξύ Βυζαντίου- Ρωσίας.

Να κατανοήσουν τα κίνητρα που οδήγησαν στις Σταυροφορίες και την πρώτη Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Φράγκους.

Να κατανοήσουν τις συνέπειες της Άλωσης της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς.

Να γνωρίσουν τις δυνατότητες που τους προσφέρει το Φωτόδεντρο.

Στόχοι σχετικοί με δεξιότητες που αφορούν στο γνωστικό αντικείμενο:

Να κατανοήσουν τα ιστορικά γεγονότα μέσα από τη μελέτη πηγών, την άσκηση σε αλλά και ερωτήσεις κρίσης.

Να ασκηθούν στη δημιουργική γραφή , παρεμβαίνοντας ή τροποποιώντας τη δοσμένη ιστορική πηγή ή κινητοποιώντας τη φαντασία τους.

Στόχοι σχετικοί με τη χρήση της τεχνολογίας:

Να μάθουν να πλοηγούνται στις σελίδες του Φωτόδεντρου και να αναζητούν τις πληροφορίες που απαιτεί η εργασία τους.

Να αναζητήσουν στάση αξιοποίησης των μαθησιακών αντικειμένων μέσα από τη διαδικασία του κριτικού αναστοχασμού.

Στόχοι σχετικοί με τις κοινωνικές δεξιότητες (π.χ. διαπραγμάτευση, συνεργασία, διάλογος, ενσυναίσθηση, συμμετοχή σε ομάδα, ανάληψη ρόλων, κ.λπ.):

Να εξετάσουν μέσα από τη μέθοδο της ανάληψης ρόλων μια διαφορετική εποχή μεταφέροντας τις σκέψεις των υπηκόων του Βυζαντίου.

Να ασκηθούν στην παραγωγή γραπτού μέσα από τις δραστηριότητες των φύλλων εργασίας.

Να αναπτύξουν δεξιότητες συνεργατικής μάθησης και να εξοικειωθούν με τη διερευνητική - βιωματική μάθηση.

Να σκεφθούν και να πράξουν ως βυζαντινοί πολίτες ενστερνιζόμενοι ή απορρίπτοντας μια ιστορική απόφαση.

3. Πραγματοποίηση της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

3.1 Περιβάλλον – πλαίσιο

Η ανοικτή εκπαιδευτική πρακτική εφαρμόστηκε στο 2^ο τετράμηνο της σχολικής χρονιάς με τη μέθοδο project και οι μαθητές εργάστηκαν σε ομάδες στην αίθουσα των Η/Υ αρχικά και στη σχολική αίθουσα στη συνέχεια. Απαραίτητη ήταν η χρήση των ΤΠΕ στην άντληση στοιχείων για την ολοκλήρωση των εργασιών, τα οποία συνδύασαν με τις ιστορικές γνώσεις του σχολικού βιβλίου.

Η Ανοικτή εκπαιδευτική πρακτική προτείνεται ως θέμα εργασίας στις οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος της Ιστορίας που προτείνει το Υπουργείο Παιδείας.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ Α. Ερευνητικές εργασίες-project: Θέματα ερευνητικών εργασιών με βάση επιλεγμένη προτεινόμενη βιβλιογραφία και δικτυογραφία από τον/την εκπαιδευτικό θα μπορούσαν να αποτελέσουν όλα τα θέματα που παρουσιάστηκαν σε μεγαλύτερο όμως βάθος ή χρονική διάρκεια.

Παραδειγματικά:[...]

Γ. Αφηγηματική ανασύνθεση ιστορικών γνώσεων Απόδοση μιας φανταστικής ιστορίας που στηρίζεται σε ελεγμένες ιστορικά πληροφορίες. Με βάση προτεινόμενη από τον/την εκπαιδευτικό βιβλιογραφία και δικτυογραφία, ζωντανεύουμε ένα φανταστικό πρόσωπο και του δίνουμε τον λόγο, αναπαριστώντας στοιχεία του βίου της εποχής, γεγονότα, σκέψεις.

3.2 Ηλικιακή ομάδα

Ο χωρισμός στις ομάδες εργασίας αποσκοπούσε, ώστε οι ομάδες να είναι ανομοιογενείς ως προς το φύλο και τις σχολικές επιδόσεις. Έτσι, διαμορφώθηκαν 11 ομάδες των δύο, τριών ατόμων ή και τεσσάρων ατόμων (10 κορίτσια και 15 αγόρια), στο σύνολο των 25 παιδιών της τάξης. Οι μαθητές ήταν στην πλειοψηφία τους ελληνικής καταγωγής με κάποιους αλλοδαπούς μαθητές, μόνιμους κατοίκους του αστικού κέντρου της Ρόδου.

3.3 Πρότερες γνώσεις και διάρκεια εφαρμογής

Η διεκπεραίωση της πρακτικής διήρκησε 6 διδακτικές ώρες και η εφαρμογή του έγινε κατά το β' τετράμηνο, όταν οι μαθητές είχαν ήδη ολοκληρώσει την ύλη της βυζαντινής και μεσαιωνικής ιστορίας και ήταν ήδη εξοικειωμένοι με τη χρήση λογισμικών των ΤΠΕ ενώ η εφαρμογή έγινε στην αίθουσα της πληροφορικής αρχικά και έπειτα στην αίθουσα διδασκαλίας. Ως προς το μαθησιακό περιβάλλον των Ψηφιακών Αποθετηρίων και Συσσωρευτών Εκπαιδευτικού υλικού δεν παρουσίασαν καμιά δυσκολία στην πλοήγηση των αντίστοιχων ιστορικών σελίδων, αφού κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους επισκέπτονταν συχνά τη σελίδα του Φωτόδεντρου για την ανάκτηση πληροφοριών.

3.4 Αναλυτική περιγραφή της πραγματοποίησης της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1:

Διάρκεια: 1 διδακτική ώρα

Είδος δραστηριότητας: συζήτηση, παρουσίαση της Πρακτικής στην ολομέλεια της Τάξης, χωρισμός σε ομάδες, συζήτηση.

Οργάνωση τάξης: δασκαλοκεντρική με προβολή στον προτζέκτορα της τάξης.

Ρόλος του διδάσκοντα: διδακτικός, ενθαρρυντικός, διευκολυντικός, ηγετικός.

Σύνδεση με τον διδακτικό στόχο:

Αποτελέσματα της δραστηριότητας:

Οι μαθητές ενημερώνονται για την εκπαιδευτική Πρακτική στην οποία συμμετέχουν, χωρίζονται σε ομάδες και γίνεται μια αναφορά στο περιεχόμενο των εργασιών τους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Αναζήτηση και καταγραφή πληροφοριών, Άσκηση της δημιουργικής γραφής

Διάρκεια: 5 διδακτικές ώρες

Είδος δραστηριότητας: αναζήτηση και καταγραφή πληροφοριών από τη σελίδα του Φωτόδεντρου, του ψηφιακού σχολείου και της πλατφόρμας εκπαιδευτικών σεναρίων του Αισώπου. ασκήσεις δημιουργικής γραφής

Οργάνωση τάξης: εργασία σε ομάδες

Ρόλος του διδάσκοντα: ενθαρρυντικός, υποστηρικτικός, συμβουλευτικός, διευκολυντικός, συντονιστικός, διαμεσολαβητικός .

Σύνδεση με τον διδακτικό στόχο:

Οι εργασίες συνδέονται με όλους τους προκαθορισμένους στόχους.

Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο:

<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/8935?locale=el>

<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/9473?locale=el>

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSDIM-E105/752/4944,22530/>

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-B107/755/4956,22601/>

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9137>

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8351>

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9641>

<http://aesop.iep.edu.gr/node/14545/3689>

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9644>

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8820>

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8975>

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8805>

<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/8801>

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8800>

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8353>

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-B107/755/4960,22617/>

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-B131/756/4973,22668/>

<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/9130?locale=el>

<http://archive.ert.gr/77516/?autoplay=1&mst=00:31:03:00>

<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/9347?locale=el>

Περιγραφή:

Ομάδα Α: ΠΕΡΙΗΓΗΤΕΣ

Ασχολείται με το 1^ο και 2^ο κεφάλαιο της Βυζαντινής Ιστορίας:

Από τη Ρώμη στη Νέα Ρώμη και Ο Ιουστινιανός και το έργο του.

Το θέμα μελέτης της ομάδας είναι **Κτίρια της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας κατά τους πρώτους χρόνους της ίδρυσής της.**

Έτσι οι μαθητές επισκέπτονται στη σελίδα του Φωτόδεντρου τα θέματα:

ΚΤΙΡΙΑ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗΣ :

<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/8935?locale=el>

Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗΣ :

<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/9473?locale=el>

Ο ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗΣ

<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/9130?locale=el>

ΌΨΕΙΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ

<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/9347?locale=el>

μελετούν το περιεχόμενό τους και κρατούν σημειώσεις για το διάκοσμο της Πρωτεύουσας – κτίρια μνημεία που τους εντυπωσίασαν και στη συνέχεια

γράφουν μια επιστολή με θέμα «Εντυπώσεις από την Κωνσταντινούπολη» , όπου φαντάζονται ότι έρχονται από μια πόλη του Βυζαντίου (Θεσσαλονίκη, Διδυμότειχο) και επισκέπτονται την Κωνσταντινούπολη με τους γονείς τους. Εκεί περιγράφουν ένα κτίριο ή ένα συγκρότημα κτισμάτων ή κάποιο άλλο αξιοθέατο σημείο της Πόλης (Παλάτι, Αγιά Σοφιά , Λιμάνι κλπ)..

Ομάδα Β : Η ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΝΙΚΑ

Ασχολείται με 2^ο κεφάλαιο της Βυζαντινής Ιστορία:

Ο Ιουστινιανός και το έργο του

Το θέμα μελέτης της ομάδας είναι **Η Στάση του Νίκα.**

Οι μαθητές επισκέπτονται τη σελίδα του Φωτόδεντρου :

ΟΙ ΔΗΜΟΙ ΚΑΙ Η ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΝΙΚΑ <http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/8609?locale=el>

μελετούν το περιεχόμενό της , κρατούν σημειώσεις ως προς τα γεγονότα της Στάσης του Νίκα και στη συνέχεια

ετοιμάζουν ένα άρθρο για τη σχολική εφημερίδα όπου αναφέρονται στα αίτια, τους Πρωτεργάτες, της έκβαση και τις συνέπειες της Στάσης του Νίκα.

ΟΜΑΔΑ Γ : ΤΑ ΕΝ ΟΙΚΩ...

Ασχολείται με 2^ο κεφάλαιο της Βυζαντινής Ιστορία:

Ο Ιουστινιανός και το έργο του

Το θέμα μελέτης της ομάδας είναι **Η αντίδραση του Ιουστινιανού και της Θεοδώρας απέναντι στη Στάση του Νίκα.**

Έτσι οι μαθητές επισκέπτονται στη σελίδα του Ψηφιακού Σχολείου το κεφάλαιο

2. Ο Ιουστινιανός μεταρρυθμίζει τη διοίκηση και τη νομοθεσία

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSDIM-E105/752/4944,22530/> και μελετούν την πηγή:

«Καλόν εντάφιον η βασιλεία».

Ο Ιουστινιανός, λίγο πριν δώσει εντολή στους στρατηγούς να χτυπήσουν τους στασιαστές, είχε αποφασίσει να εγκαταλείψει το θρόνο και να φύγει. Η αυτοκράτειρα Θεοδώρα όμως τον έπεισε ν' αλλάξει την απόφασή του λέγοντάς του:

«Όποιος γεννήθηκε, αναπόφευκτα θα πεθάνει. Στο βασιλιά όμως είναι αδικαιολόγητη η φυγή. Εγώ δε θα μπορούσα να ζω χωρίς την πορφύρα³, ούτε επιθυμώ να ζήσω την ημέρα που δε θα με αποκαλούν βασίλισσα.

Εάν λοιπόν εσύ, βασιλιά, θέλεις να σωθείς, μπορείς: Και χρήματα πολλά έχουμε, και θάλασσα και πλοία. Σκέψου όμως μήπως, στο μέλλον, μετανιώσεις που σώθηκες φεύγοντας, αντί να μείνεις εδώ και να πεθάνεις. Διότι σε μένα αρέσει κάποιος λόγος παλαιός, που λέει ότι είναι καλό να πεθαίνει κανείς βασιλιάς.»

Προκόπιος, Υπέρ των πολέμων

Έπειτα μεταφέρουν σε μορφή διαλόγου το περιεχόμενο της πηγής διανθίζοντάς το με τις ιστορικές τους γνώσεις από το σχολικό βιβλίο .

ΟΜΑΔΑ Δ : Ασχολείται με 3^ο κεφάλαιο της Βυζαντινής Ιστορία: Παγίωση της Βυζαντινής Κυριαρχίας στα Βαλκάνια και τη Μ. Ασία.

Το θέμα μελέτης της ομάδας είναι **Οι Κακώσεις του Νικηφόρου.**

Οι μαθητές επισκέπτονται τη σελίδα του Ψηφιακού Σχολείου **Η διαμόρφωση της μεσαιωνικής ελληνικής βυζαντινής αυτοκρατορίας** <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-B107/755/4956,22601/> ,

μελετούν την πηγή 2 του σχολικού βιβλίου κρατούν σημειώσεις για τις Κακώσεις .

Οι λεγόμενες κακώσεις του Νικηφόρου

[Πρώτη κάκωση]: Το έτος αυτό (810) ο Νικηφόρος [...] αφού μετέφερε χριστιανούς από όλα τα θέματα, τους διέταξε να εγκατασταθούν στις σκλαβηνίες.

Η δεύτερη κάκωση ήταν η διαταγή να στρατολογούνται οι φτωχοί και να εξοπλίζονται με έξοδα των συγχωριανών τους, οι οποίοι όφειλαν να καταβάλουν στο δημόσιο ταμείο και 18.5 χρυσά νομίσματα (για κάθε φτωχό), επειδή το χωριό πλήρωνε στο δημόσιο με πνεύμα αλληλεγγύης τους φόρους των μελών του..

Η τρίτη κάκωση ήταν η διαταγή να αναθεωρηθούν οι φορολογικοί κατάλογοι και να αυξηθούν τα τέλη, γιατί κάθε φορολογούμενος όφειλε να πληρώσει και δύο κεράτια (1/12 ανά νόμισμα φόρου=8,33%) ως έξοδα γραφικής ύλης (χαρτιατικών ένεκα) [Σημ.: Πρόκειται πιθανώς για τον φόρο δικέρατον].

Η τέταρτη κάκωση ήταν η διαταγή να καταργηθούν οι κουφισμοί (φοροαπαλλαγές)[της Ειρήνης, 797-802].

Η πέμπτη κάκωση ήταν η διαταγή να ζητηθεί από τους παροίκους (εξαρτημένους γεωργούς) των ευαγών ιδρυμάτων, δηλ. του ορφανοτροφείου και των ξενώνων και των γηροκομείων των εκκλησιών και των βασιλικών μονών, ο καπνικός φόρος (φόρος για

κάθε εστία που καπνίζει, δηλ. για κάθε νοικοκυριό) αναδρομικά από το πρώτο έτος της παράνομης βασιλείας του [...].

Η δέκατη κάκωση: Διέταξε να συγκεντρωθούν οι επιφανείς εφοπλιστές της Κωνσταντινούπολης και τους έδωσε δάνειο δώδεκα λίτρες χρυσού (72Χ12=864 χρυσά νομίσματα), με τόκο τέσσερα κεράτια ανά χρυσό νόμισμα (=16,66%), με την υποχρέωση να πληρώνουν και το σύνηθες κομμέρκιον (φόρος 10% επί της αξίας των εμπορευμάτων).

Θεοφάνης, Χρονογραφία, έκδ. C. de Boor, τ. 1, Λειψία 1883, 486-487.

Στη συνέχεια οι μαθητές ετοιμάζουν ένα παιχνίδι ρόλων , όπου συγγράφουν έναν υποθετικό διάλογο ανάμεσα σε δύο υπηκόους του Βυζαντίου την εποχή εφαρμογής των «κακώσεων» του Νικηφόρου Α΄. Ο ένας θεωρεί τα μέτρα του αυτοκράτορα δυσβάσταχτα και άδικα, ενώ ο άλλος τα υπερασπίζεται θεωρώντας τα αναγκαία.

ΟΜΑΔΑ Ε : ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΟΙ- ΕΙΚΟΝΟΛΑΤΡΕΣ

Ασχολείται με 4^ο κεφάλαιο Η μεταβατική εποχή: Οι έριδες για το ζήτημα των εικόνων.

Το θέμα μελέτης της ομάδας είναι η Εικονομαχία.

Οι μαθητές επισκέπτονται τη σελίδα του Φωτόδεντρου :

ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑ <http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8351> ,

μελετούν το περιεχόμενό της και κρατούν σημειώσεις ως προς τα επιχειρήματα εικονομάχων- εικονολατρών.

Μετά ετοιμάζουν μια ομιλία- debate, όπου επιχειρηματολογούν υπέρ και κατά της λατρείας των εικόνων, με αξιοποίηση των επιχειρημάτων των πηγών του Φωτόδεντρου .

ΟΜΑΔΑ ΣΤ : ΟΡΘΟΔΟΞΟΙ vs ΚΑΘΟΛΙΚΟΙ

Ασχολείται με 5^ο κεφάλαιο Η διάδοση του Χριστιανισμού στους Μοραβούς και τους Βουλγάρους.

Το θέμα μελέτης της ομάδας είναι Οι διαφορές της Ορθόδοξης και Καθολικής Εκκλησίας.

Έτσι οι μαθητές επισκέπτονται τη σελίδα του Φωτόδεντρου

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ <http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9641> ,

μελετούν το περιεχόμενό της, κρατούν σημειώσεις ως προς τις διαφορές των δυο εκκλησιών τις οποίες μεταφέρουν σ' ένα άρθρο της σχολικής εφημερίδας.

ΟΜΑΔΑ Ζ : ΜΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΣΤΗ ΡΩΣΙΑ

Ασχολείται με το κεφάλαιο «Η ίδρυση, η εξέλιξη και ο εκχριστιανισμός του Ρωσικού Κράτους»

Το θέμα μελέτης της ομάδας είναι Η ίδρυση και ο εκχριστιανισμός του Ρωσικού Κράτους, το παράδειγμα της ANNA ΠΟΡΦΥΡΟΓΕΝΝΗΤΗΣ.

Οι μαθητές επισκέπτονται στη σελίδα του Αισώπου : Η ΦΛΟΓΕΡΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ

<http://aesop.iep.edu.gr/node/14545/3689>

μελετούν το απόσπασμα από το βιβλίο του Κ.Κυριαζή, «Βασίλειος Β΄ Βουλγαροκτόνος» με βάση τις πληροφορίες της ενότητας για τις σχέσεις Βυζαντίου-Ρώσων, αλλά και τα αποτελέσματα του εκχριστιανισμού των Ρώσων στις σχέσεις των δύο λαών, γράφουν στο ημερολόγιο τις σκέψεις και τα συναισθήματα της Άννας κατά τη διάρκεια του ταξιδιού της στη Χερσώνα για τον γάμο της με τον Βλαδίμηρο .

Η Άφιξη της Βυζαντινής Άννας στους Ρως

Είχε αχνοφανεί στο ορίζοντα η Χερσώνα (Κριμαία), όταν ο πρωτοκάραβος έστειλε σπαθάριο να ειδοποιήσει την Άννα ότι στόλος ολόκληρος από μικρά πλεύσιμα των Ρως ερχόταν να την προϋπαντήσει. Ντύθηκε η Άννα, φόρεσε το βαρύ χρυσοκέντητο φόρεμά της και με όλη την ακολουθία της ανέβηκε πάνω στο ξυλόκαστρο (του πλοίου). Χρύσισε, λαμπύρισε, γέμισε ασήμια και πολύτιμες πέτρες το κατάστρωμα, καθώς η ακολουθία της, κατεπάνω, τουρμάρχες, ιερωμένοι και πατρικίες, πήραν την σειρά τους.

Η Άννα ήταν σοβαρή και αμίλητη, όπως πάντα. Κοιτούσε εμπρός την Χερσώνα, χωρίς να την βλέπει. Ο νους της ήταν αλλού: στη Βασιλεύουσα, στο Ιερό Παλάτιο. Δεν είδε τα μικρά πλεύσιμα που, στολισμένα με πολύχρωμα φλάμπουρα, έρχονταν, σε δύο γραμμές, να ενωθούν με το δρόμωνα και τα χελάνδια που μας ακολουθούσαν. Δεν είδε, ούτε άκουσε τις άναρθρες κραυγές που μπήξανε τα τσούρμα των Ρως, όταν ζύγωσαν το καράβι μας.

Και φώναζαν οι Ρως, και χτυπούσαν κύμβαλα, και φυσούσαν σε βούκινα και σε σάλπιγγες, και ούρλιαζαν, και κουνούσαν τα χέρια τους, τα όπλα τους, κι ανέμιζαν πολύχρωμα υφάσματα. Βάρβαρος λαός, βάρβαρα τα έθιμά τους... Πού η σοβαρότητα, πού το αυστηρό τυπικό της Αυλής του Βυζαντίου...

Κοιτούσα συνεπαρμένη τα πλεούμενα, τους Ρως με τα παράξενα ρούχα, τα φλάμπουρά τους, όταν μέσα από τα καράβια τους ξεχώρισα ένα, γιατί ήταν το μεγαλύτερο και το ψηλότερο, γιατί τα κουπιά του ήταν βαμμένα κόκκινα ζωηρά, γιατί χρύσιζαν στις άκρες τους. Ερχόταν γραμμή απάνω μας.

(...) -Ο μέγας δούκας, ο Βλαδίμηρος, έκανε ψιθυριστά ο πρωτοκάραβος, και γυρίζοντας στον δρουγγάριο που στεκόταν κοντά του έδωσε τις διαταγές του.

(...) Το καράβι των Ρως ζύγωσε, κόλλησε πάνω στο δικό μας και, από την σκάλα που του έριξε το τσούρμο μας, ανέβηκε αργά αργά πάνω στο κατάστρωμα ο Βλαδίμηρος, ενώ οι σαλπικτές μας του απόδιναν χαιρετισμό. Ήταν ψηλός, γύρω στα σαράντα, ομορφοκαμωμένος. Προχώρησε αργά αργά ανοιγοκλείνοντας συνέχεια τα μάτια του, σαν να μην έβλεπε καλά.

(...) ενώ τον προσκυνούσαμε, πλησίασε την Άννα, που στεκόταν ακίνητη, ψυχρή και άφωνη, σαν άγαλμα. Δεν την φίλησε ούτε την πήρε στην αγκαλιά του. Υποκλίθηκε μόνο άχαρα μπροστά της, σαν να μην ήτανε συνηθισμένος σε αυτά τα πράγματα, και με βαριά φωνή τής είπε ελληνικά, σαν να αποστήθιζε το μάθημά του: -Καλώς ήρθες στην χώρα μου. Στην χώρα σου.

(...) Λύθηκαν τα γόνατά μου σαν αντίκρισα το Κίεβο. Δεν ήταν πόλη ετούτη... Ήταν χωριό. Ένα μακρύ χωριό από καλύβες λάσπινες, που απλωνότανε ζερβά και δεξιά από το ποτάμι, Βορυσθένης, το όνομά του, από αρχοντικά που μόνο αρχοντικά δεν ήτανε. Φθάσαμε στο ανάκτορο του Βλαδίμηρου, κατεβήκαμε από τις άμαξες. Ένα σπίτι κοινό ήταν το ανάκτορό του, που ούτε ένας έμπορος στην Βασιλεύουσα δεν θα καταδεχότανε. Όχι πως ήτανε μικρό. Ήταν όμως τόσο κακόγουστο, τόσο απεριποίητο, τόσο χωρίς στολίδια, τόσο βρώμικο στο κάτω μέρος, όπου ήταν οι στάβλοι, που σου ερχότανε λιγοθυμιά.

(...) Βαφτίστηκε ο Βλαδίμηρος στην Εκκλησιά του Αγίου Βασιλείου, μπροστά στους συναγμένους πρωτάρχοντες τις χώρας του -«Βογιάρους» τους λένε στην Ρωσία- και το σπίτι του Θεού αντήχησε από την Θεία Ψαλμωδία. Βαφτίστηκε ο Βλαδίμηρος και μαζί με αυτόν και εκατό ακόμα άρχοντές του.

Από το βιβλίο του Κ.Κυριαζή, «Βασίλειος Β΄ Βουλγαροκτόνος».

ΟΜΑΔΑ Η : ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΑΓΡΟΤΕΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ

Ασχολείται με το κεφάλαιο **Οι εξελίξεις στην οικονομία και την κοινωνία**

Το θέμα μελέτης της ομάδας είναι **η Οικονομία και η κοινωνία στο Βυζάντιο.**

Έτσι οι μαθητές επισκέπτονται τη σελίδα του Φωτόδεντρου :

η Οικονομία και η κοινωνία στο Βυζάντιο <http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9644>

μελετούν το περιεχόμενο του και κρατούν σημειώσεις .

Τέλος, ετοιμάζουν μια επιστολή ή έναν λόγο ενός Βυζαντινού αγρότη προς τον αυτοκράτορα, όπου παρουσιάζει τα προβλήματα που αντιμετωπίζει και ζητά την προστασία της πολιτείας.

ΟΜΑΔΑ Ι : ΤΟ ΣΧΙΣΜΑ

Ασχολείται με το κεφάλαιο Η ενετική οικονομική διείσδυση και το σχίσμα των εκκλησιών

Το θέμα μελέτης της ομάδας είναι το Σχίσμα των δυο Εκκλησιών.

Οι μαθητές μελετούν στη σελίδα του Φωτόδεντρου το θέμα :

Το σχίσμα των Πατριαρχείων Κωνσταντινούπολης – Ρώμης .

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8820>

μελετούν την Πηγή και κρατούν σημειώσεις και

ετοιμάζουν έναν διάλογο μεταξύ των εκπροσώπων των δύο Εκκλησιών και υποστηρίζουν το σκεπτικό και τις ενέργειες των Εκκλησιών τους, που οδήγησαν στο Σχίσμα .

ΟΜΑΔΑ Κ : ΟΙ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΙ

Ασχολείται με το κεφάλαιο Οι Σταυροφορίες και η πρώτη Άλωση της Πόλης.

Το θέμα μελέτης της ομάδας είναι Οι σταυροφορίες

Οι μαθητές επισκέπτονται στη σελίδα του Φωτόδεντρου το θέμα τις

Σταυροφορίες

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8975>

Χάρτης Σταυροφοριών

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8805>

μελετούν το περιεχόμενο των σελίδων , κρατούν σημειώσεις και

ετοιμάζουν μια επιστολή ενός χωρικού από τη Δύση που εξηγεί σε συγχωριανό του τους λόγους για τους οποίους συμμετείχε σε μια σταυροφορία.

ΟΜΑΔΑ Λ: Η ΠΟΛΙΣ ΕΑΛΩ (4 άτομα)

Ασχολείται με το κεφάλαιο Η Άλωση της Πόλης

Το θέμα μελέτης της ομάδας είναι η Άλωση της Κωνσταντινούπολης.

Οι μαθητές γράφουν ένα άρθρο στη σχολική εφημερίδα με θέμα την άλωση της Πόλης από τους Οθωμανούς.

Οι μαθητές επισκέπτονται τη σελίδα του Φωτόδεντρου

Θρήνοι και Θρύλοι της Άλωσης

Μελετώντας το παρακάτω υλικό, καταγράφουν και συζητούν τα συμπεράσματά τους για τις αντιλήψεις και τα συναισθήματα, που απηχούν έργα της λαϊκής παράδοσης για την Άλωση.

«Η άλωση της Κωνσταντινούπολης. Θρήνοι

<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/8801>

Η Πολιορκία της Κωνσταντινούπολης

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8800>

Αναγνώση ιστορικής πηγής Ο Αμιράς

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8353>

Ιστορία Β Γυμνασίου

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-B107/755/4960,22617/>

Ιστορία Β λυκείου

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-B131/756/4973,22668/>

Η ΜΗΧΑΝΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

<http://archive.ert.gr/77516/?autoplay=1&mst=00:31:03:00>

Αποτελέσματα της δραστηριότητας:

Οι διδασκόμενοι εργάστηκαν ομαδικά αναζητώντας το διδακτικό υλικό από την πηγή του Φωτόδεντρου, το οποίο συνδύασαν με το περιεχόμενο του σχολικού βιβλίου και στη

4. Στοιχεία τεκμηρίωσης και επέκτασης της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

4.1 Αποτελέσματα - Αντίκτυπος

Οι μαθητές ανταποκρίθηκαν με ενθουσιασμό στην πρακτική που να αναζητήσουν διαδικτυακά πληροφορίες και να δημιουργήσουν νέα κείμενα- λογοτεχνικού περιεχομένου , που βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα ..Παράλληλα, βασιστήκαν στο μάθημα της Νεοελλ. γλώσσας για την υπενθύμιση των κανόνων σύνταξης μιας επιστολής, ομιλίας, άρθρου, διαλόγου ..

Σε μεγάλο βαθμό καλλιεργήθηκε η κριτική τους σκέψη, αφού κλήθηκαν να επιλέξουν και να συνδυάσουν τις κατάλληλες ιστορικές πληροφορίες που τους οδήγησαν στη δημιουργία ενός νέου λογοτεχνικού αποτελέσματος, που ιστορικά συμπλέει με τα ιστορικά δεδομένα.. Φυσικά, ιδιαίτερο ζήλο έδειξαν και στη δημιουργία μιας εφημερίδας – σύμφωνα με τα παρόντα δεδομένα, που όμως έφερε ειδήσεις και γεγονότα μιας άλλης εποχής..

4.2 Απρόσμενα γεγονότα

Δεν σημειώθηκε κάποιο απρόσμενο γεγονός ή κάποια από την πλευρά των μαθητών.. Εργάστηκαν όλοι υποδειγματικά και ευχαριστήθηκαν ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της ανακαλυπτικής και συνθετικής τους δράσης. Οι μαθητές άλλωστε είναι πολύ καλοί γνώστες του διαδικτύου και πολύ καλοί χειριστές των Η/Υ. Η εργασία με πιο σύγχρονες μεθόδους αλλά και η αναζήτηση και συλλογή πληροφοριών εξίταρε ιδιαίτερα το ενδιαφέρον τους. Μάλιστα , υπερασπίστηκαν με πάθος τη δημοσιογραφική τους ιδιότητα προσπαθώντας να παραμείνουν όσο πιο κοντά γίνεται στη φύση των πληροφοριών..

4.3 Εκπαιδευτική τεχνική σε σημαντικά στιγμιότυπα

Οι μαθητές συμμετείχαν ενεργά στη δόμηση της ιστορικής γνώσης μέσα από τη διερευνητική- ανακαλυπτική μάθηση .Έτσι συνέλεξαν πολύτιμο υλικό το οποίο

συνδύασαν με τις ιστορικές τους γνώσεις και στη συνέχεια ενεργοποιώντας την δημιουργική τους φαντασία παράγαν τα δικά τους κείμενα που προάγουν την ιστορική αλήθεια. Έγιναν λοιπόν κοινωνοί μιας άλλης ιστορικής στιγμής, προσπάθησαν να υποδυθούν ήρωες (απλούς πολίτες ή αυτοκράτορες) του Βυζαντίου και να αποδώσουν τον προβληματισμό αλλά και το γενικό αίσθημα της εποχής.

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού ήταν κατά κύριο λόγο συντονιστικός και συμβουλευτικός σε μικροπροβλήματα που συναντούσαν οι ομάδες τόσο ως προς την προσέγγιση της ύλης όσο και σε θέματα διαχείρισης των μαθητικών σχέσεων. Ιδίως ως προς τη σύσταση των ομάδων εργασίας, υπήρχαν μαθητές που επέμεναν να συνεργαστούν με πολύ οικεία τους πρόσωπα και χρειάστηκε ιδιαίτερη Πειθώ, ώστε να ενταχθούν στο ομαδικό πνεύμα.

4.4 Σχέση με άλλες ανοιχτές εκπαιδευτικές πρακτικές

Η συγκεκριμένη Πρακτική βασίστηκε αποκλειστικά σε ασκήσεις δημιουργικής γραφής που προτείνει το σχολικό βιβλίο της Ιστορίας β' γυμνασίου, το βιβλίο του καθηγητή της Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Ιστορίας β' γυμνασίου αλλά και οι οδηγίες του Υπουργείου ως προς τη διδασκαλία του μαθήματος της Ιστορίας. Οι πηγές άντλησης των πληροφοριών προέχονται αποκλειστικά από τη σελίδα του Φωτόδεντρου, τα δεδομένα του Ψηφιακού σχολείου αλλά και την αξιοποίηση διδακτικού σεναρίου από τον διαδικτυακό κόμβο του Αισώπου.

Η δημιουργία μιας εφημερίδας με τα νέα της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας προέκυψε ως απόρροια των εργασιών των μαθητών.. Το αποτέλεσμα της προσπάθειάς τους ήταν εξαιρετικό και κρίναμε ότι μια απλή παράθεση των εργασιών στο blog του σχολείου δεν θα είχε τον αντίκτυπο ενός φύλλου ηλεκτρονικής εφημερίδας. Έτσι γεννήθηκε η ιδέα του Βυζαντινού Κήρυκα.

4.5 Αξιοποίηση, γενίκευση, επεκτασιμότητα

Η εκπόνηση της Ανοικτής Πρακτικής πραγματοποιήθηκε μετά την ολοκλήρωση της διδακτέας ύλης και έδρασε επαναληπτικά στη μνήμη των μαθητών αφού συνέδεσαν τα γεγονότα συμπληρώνοντας την εικόνα της Βυζαντινής Ιστορίας από το έτος δημιουργίας της 3^{ος} αι. μ. Χ. έως και την Άλωση της Κωνσταντινούπολης.

Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει τις δραστηριότητες δημιουργικής γραφής ως άσκηση κατανόησης της διδαχθείσας ύλης ανά κεφάλαιο είτε ως άσκηση ομαδική στην τάξη είτε κατά μόνας στο σπίτι.

Οι εργασίες των δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής μπορούν να βοηθήσουν στη δημιουργία μιας ιστοριογραμμής των γεγονότων της Βυζαντινής Ιστορίας.

5. Πρόσθετο υλικό που αξιοποιήθηκε

Αναφέρετε εδώ τυχόν πρόσθετο υλικό που αξιοποιήθηκε.

- Βιβλία
- Websites
- Λογισμικό

Δώστε περισσότερες πληροφορίες για το υλικό (τίτλους, ηλεκτρονικές διευθύνσεις κ.λπ.)

<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/8935?locale=el>

<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/9473?locale=el>

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSDIM-E105/752/4944,22530/>

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-B107/755/4956,22601/>

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9137>

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8351>

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9641>

<http://aesop.iep.edu.gr/node/14545/3689>

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9644>

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8820>

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8975>

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8805>

<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/8801>

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8800>

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8353>

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-B107/755/4960,22617/>

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-B131/756/4973,22668/>

<http://archive.ert.gr/77516/?autoplay=1&mst=00:31:03:00>

<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/9130?locale=el>

<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/9347?locale=el>